

पोखरा विश्वविद्यालय
महाविद्यालय (स्कूल) हरुले संचालन गर्ने अनुसन्धान तथा परामर्श सेवासम्बन्धी
कार्यविधि, २०६७

कार्यविधि स्वीकृत मिति: २०६७/२/१२

पोखरा विश्वविद्यालय क्याम्पस/स्कूल सञ्चालन सम्बन्धी नियमावली, २०६०को नियम ६ (क) र (फ) अनुसार महाविद्यालय(स्कूल)ले सञ्चालन गर्ने अनुसन्धान तथा परामर्श सेवालाई व्यवस्थित गरी पोखरा विश्वविद्यालयका विभिन्न संकाय अर्न्तगतका शिक्षकहरुलाई विभिन्न विषयमा परामर्शसम्बन्धी कार्यमा संलग्न गराई उनीहरुको दक्षता अभिवृद्धि गराउन, परामर्श सेवाबाट हुने आम्दानी बाट उक्त कार्यमा संलग्न हुने शिक्षक तथा कर्मचारीहरुकै अतिरिक्त आयआर्जनमा बृद्धि गरी शिक्षक कर्मचारीलाई बढी भन्दा बढी समय कार्यालयको काममा रहने वातावरण सृजना गर्न, परामर्श सेवाबाट प्राप्त हुने रकम शिक्षक, कर्मचारी तथा विश्वविद्यालयको हीत हुने कार्यमा लगाउन, र विभिन्न संकायमा अध्ययनरत विद्यार्थीको गुणस्तर बृद्धिका लागि चाहिने प्रयोगात्मक अध्ययनको लागि समन्वयकारी भूमिका निर्वाह गर्नको लागि यो कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

- १.१ यस कार्यविधिको नाम पोखरा विश्वविद्यालय महाविद्यालय(स्कूल)हरुले संचालन गर्ने अनुसन्धान तथा परामर्श सेवासम्बन्धी कार्यविधि, २०६७ रहने छ ।
- १.२ यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

२ परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

- क) परामर्श सेवा भन्नाले पोखरा विश्वविद्यालय अर्न्तगत विभिन्न डीन कार्यालयले वा आंगीक महाविद्यालय (स्कूल)हरुले संचालन गर्ने अनुसन्धान, तालिम तथा परामर्श सेवालाई जनाउने छ ।
- ख) डीन भन्नाले संकाय डीनलाई संझनु पर्दछ ।
- ग) समिति भन्नाले कार्यविधि ४ अनुसार गठन भएको समितिलाई जनाउने छ ।
- घ) निर्देशक भन्नाले सम्बन्धित स्कूलको निर्देशकलाई जनाउनेछ ।
- ङ) प्रमुख भन्नाले डीन वा समितिले नियुक्त गरेको परामर्श शाखा प्रमुखलाई जनाउनेछ ।
- च) नियमावली भन्नाले **पोखरा विश्वविद्यालय क्याम्पस/स्कूल सञ्चालन सम्बन्धी नियमावली, २०६०**लाई जनाउने छ ।
- छ) कार्यविधि भन्नाले **पोखरा विश्वविद्यालय महाविद्यालय(स्कूल)हरुले संचालन गर्ने अनुसन्धान तथा परामर्श सेवासम्बन्धी कार्यविधि, २०६७** लाई जनाउनेछ ।

३. परामर्श सेवा शाखा

- (१) पोखरा विश्वविद्यालय क्याम्पस/स्कूल सञ्चालन सम्बन्धी नियमावली, २०६०को नियम ६ (क) र (फ) अनुसार महाविद्यालय(स्कूल)ले सञ्चालन गर्ने अनुसन्धान तथा परामर्श सेवा सञ्चालन गर्नको लागि प्रत्येक महाविद्यालयले परामर्श सेवा शाखाको व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

- (२) (१) अनुसार व्यवस्था गरेको शाखाको नामाकरण सम्बन्धित महाविद्यालयको नाममा गरिने छ ।
- (३) यो शाखाले परामर्श सेवा समितिको मातहतमा रही नियमावली र कार्यविधि अनुसार देहाय बमोजिमको कार्य गर्नेछः
- क) इन्जिनियरिङ्ग महाविद्यालयको परामर्श शाखाले परामर्श सेवा मूलतः इन्जिनियरिङ्ग क्षेत्रकाकार्यहरू—संभाव्यता अध्ययन, सर्भे, मास्टरप्लान, डीजाइन, इष्टीमेट लगायतका कार्यहरू गर्ने छ । यस शाखाले विश्वविद्यालयका विभिन्न निकायहरू तथा महाविद्यालयहरूमा भएको कम्प्यूटर लगायत अन्य उपकरणको मरमत संभार, विजुली पानीको लागि आवश्यक भौतिक सुविधाको जडान तथा मरमत संभार गर्ने गराउने, चालु परियोजनाको सुपरभोजन, गुणस्तर नियन्त्रण, ठेक्का व्यवस्थापन, बिल चेक गरी भुक्तानीको लागि सिफारिस लगायतका कार्य गर्नेछ ।
- ख) व्यवस्थापन महाविद्यालय अन्तर्गतका शाखाले व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रशिक्षण, अनुसन्धान, परियोजना प्रस्ताव, संभाव्यता अध्ययन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्य परामर्श सम्बन्धी कार्य गर्ने छ ।
- ग) मानविकी तथा सामाजिक शास्त्र अन्तर्गतको शाखाले अनुसन्धान तथा अन्य प्रकारका परामर्श सेवा दिन सक्नेछ ।
- घ) स्वास्थ्य विज्ञान महाविद्यालय अन्तर्गतको शाखाले स्वास्थ्य विज्ञान सम्बन्धी परामर्श सेवा गर्न सक्नेछ ।
- (४) परामर्श सेवालार्इ व्यवस्थित रूपले संचालन गर्नको लागि शिक्षकहरू मध्येबाट १ जनालाई परामर्श सेवा प्रमुख सम्बन्धित संकाय डीनले नियुक्त गर्ने छ र परामर्श सेवा सञ्चालन गर्ने कार्य नीजको जिम्मेवारी हुनेछ । शाखा प्रमुख नियुक्त नभएको अवस्थामा सम्बन्धित महाविद्यालयका निर्देशक र निर्देशकको व्यवस्था नभएको अवस्थामा सम्बन्धित संकायको सहायक डिनले शाखा प्रमुखको काम गर्नेछ ।
- (५) इन्जिनियरिङ्ग महाविद्यालय परामर्श शाखा प्रमुख हुनको लागि ईन्जिनियरिङ्गमा विद्यावारिधी वा स्नातकोत्तर गरी कम्तीमा १० वर्ष ईन्जिनियरिङ्गका विभिन्न क्षेत्रमा परामर्शदाता भई काम गरेको हुनु पर्नेछ र अन्य संकायका परामर्श सेवा प्रमुख विद्यावारिधी उपाधि हासिल गरेका शिक्षकहरू मध्येबाट र यस्तो शैक्षिक योग्यता भएका शिक्षकहरू नभएमा परामर्श सेवाको अनुभव भएको शिक्षकहरू मध्येबाट प्रमुखको नियुक्ती गर्नु पर्नेछ ।
- (६) परामर्श शाखा प्रमुखको कार्यकाल दुई वर्षको हुनेछ ।
- (७) परामर्श शाखाको खर्च परामर्श शाखाको आम्दानीबाट व्यहोर्नु पर्नेछ । तर विश्वविद्यालयका विभिन्न निकायहरू तथा महाविद्यालयहरूमा भएको कम्प्यूटर लगायत अन्य उपकरणको मरमत संभार, विजुली पानीको लागि आवश्यक भौतिक सुविधाको जडान र मरमत संभार, चालु निर्माण परियोजनाको गुणस्तर नियन्त्रण परामर्श एवं सुपरभोजनकालागि सुपरभोजनको रकम कार्याविधि ८ अनुसार विश्वविद्यालयले उपलब्ध गराउने छ ।

४. परामर्श सेवा सञ्चालन समिति

- १) परामर्श सेवालार्इ व्यवस्थित गर्न देहाय बमोजिमको समिति गठन गरिने छ :
क) संवन्धित संकायका डीन	अध्यक्ष
ख) सम्बन्धित स्कूलका निर्देशक	सदस्य
ग) परामर्श सेवा प्रमुख	सदस्य सचिव
घ) अन्य निर्देशक वा क्याम्पस प्रमुख मध्येबाट डीनद्वारा मनोनित १ जना	सदस्य
ङ) संवन्धित स्कूलको संयोजकहरू/विभागिय प्रमुखहरू मध्येबाट डीनले मनोनित गरेको २ जना	सदस्य
च) संवन्धित स्कूलका शिक्षकहरू मध्येबाट रजिष्टरद्वारा मनोनित १ जना	सदस्य
- २) (१) को (ख) अनुसार महाविद्यालयको निर्देशक नभएको अवस्थामा सम्बन्धित संकायको सहायक डिन समितिको सदस्य हुनेछ ।

३) (१) को (घ), (ङ) र (च) अनुसार मनोनित सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

५. समितिको काम र कर्तव्य

समितिको काम कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) कार्यविधि ३ मा उल्लेखित परामर्श सेवा गर्ने र गर्न लगाउने ।
- (ख) परामर्श सेवालार्इ व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्न आवश्यक सल्लाह तथा निर्देशन दिने ।
- (ग) परामर्श सेवासम्बन्धि आवश्यक कार्यनिति तयार गरी लागु गर्ने ।
- (घ) पोखरा विश्वविद्यालय अर्न्तगतका परामर्श सेवालार्इ प्राथमिकता दिने ।
- (ङ) परामर्श सेवासम्बन्धी कामको सम्पूर्ण विवरण निर्धारण गरी सोही बमोजिम राख्न लगाउने ।
- (च) आन्तरिक तथा बाह्य परामर्श सेवा सम्बन्धी कार्यहरूको निरीक्षण एवं अनुगमन गर्ने ।
- (छ) प्रत्येक परामर्श सेवाको आम्दानी र खर्च स्पष्ट रूपमा देखिने गरी छुट्टाछुट्टै लेखा राख्ने र राख्न लगाउने ।
- (ज) परामर्श सेवाको लागि पुरा समय काम गर्ने कर्मचारी नियुक्त गर्नु पर्ने भएमा सम्बन्धित डीनको सिफारिशमा परामर्श सेवाको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गर्ने र गराउने ।

६. मरमत संभार र बन्दोवस्ती इकाई

- (१) विश्वविद्यालयका विभिन्न निकायहरू तथा महाविद्यालयहरूमा भएको कम्प्युटर लगायत अन्य उपकरणको मरमत संभार, विजुली पानीको लागि आवश्यक भौतिक सुविधाको जडान र मरमत संभार गर्न र विश्वविद्यालयका वाहन र यातायातको व्यवस्था गर्नको लागि शाखा अर्न्तर्गत मरमत संभार र बन्दोवस्त इकाई रहनेछ ।
- (२) यो इकाईलार्इ व्यवस्थित गर्नको लागि विश्वविद्यालयले एक मुख्य सहायक कर्मचारीको व्यवस्था गर्नेछ र यो कर्मचारीको सबै दायित्व विश्वविद्यालयले व्यहोर्नेछ ।
- (३) यो इकाईको काम देहाय बमोजिम हुनेछः
 - (क) विश्वविद्यालयको बसको व्यवस्थापन गर्न
 - (ख) विश्वविद्यालयका विभिन्न निकायहरू तथा महाविद्यालयहरूमा भएको कम्प्युटर लगायत अन्य उपकरणको मरमत संभार, विजुली पानीको लागि आवश्यक भौतिक सुविधाको जडान र मरमत संभार गर्नको लागि आवश्यक मागपत्र सम्बन्धित निकायहरूबाट लिने
 - (ग) (ख) अनुसार प्राप्त भएको मागपत्र अनुसार मरमत संभार गर्नको लागि परामर्श शाखामा पठाउने
 - (घ) परामर्श शाखाले मरमत गरेपछि परामर्श शाखाबाट प्राप्त विल भुक्तानीको लागि सम्बन्धित निकायमा पठाउने र भुक्तानी लिई परामर्श शाखाको खातामा दाखिला गर्ने गराउने ।
 - (ङ.) विश्वविद्यालयको सम्पत्तिको व्यवस्थापन तथा संभार गर्ने गराउने ।

७. खाता सञ्चालन

- (१) परामर्श सेवाको हिसाब किताब व्यवस्थित गर्नका लागि सम्बन्धित डिनको स्वीकृतीमा बैकमा छुट्टै चल्ती खाता खोल्ने छ र उक्त हिसाब परामर्श सेवा शाखा प्रमुख र सम्बन्धित संकायका डीनले तोकेको लेखाको कर्मचारीबाट संयुक्त रूपमा संचालन गरीने छ ।
- (२) (१) अनुसार तोकिएको कर्मचारीले सम्बन्धित परामर्श सेवाको लेखा अलगअलग राख्नु पर्ने छ र निजले तोकिए बमोजिमको पारिश्रमिक पाउने छ ।
- (३) परामर्श सेवाबाट पाउने सम्पूर्ण रकम (१) अनुसार खोलिएको बैक हिसाबमा जम्मा गरिने छ र भुक्तानी पनि सोहीबाट गर्नुपर्नेछ ।
- (४) सम्बन्धित परामर्श सेवाको प्रस्तावमा उल्लेखित सिरोभार खर्च (ओभरहेड)को बाडफाड निम्नानुसार गर्नु पर्ने छ :

क) विश्वविद्यालय कोषमा ३० प्रतिशत

ख) कार्यालय सञ्चालन खर्च (मसलन्द, विजुली, पानी आदि) २० प्रतिशत

- ग) परामर्श सेवाको शिलशिलामा गर्नु पर्ने खर्च (पाहुना खर्च, खाजा खर्च आदि) १० प्रतिशत
घ) स्वीकृत प्रस्तावमा उल्लेखित जनशक्ति बाहेक परामर्श सेवा र शाखामा सम्लग्न जनशक्तिलाई पारिश्रमिक खर्च ४० प्रतिशतबाट दिइनेछ।
- (५) सरोभार खर्च परामर्श सेवाको स्वीकृत बजेटको न्यूनतम १५ र अधिकतम २० प्रतिशत हुनेछ।
- (७) परामर्श सेवामा काम गर्ने डीन कार्यालय वा स्कूलमा कार्यरत शिक्षक एवं कर्मचारीहरूलाई स्वीकृत प्रस्तावमा उल्लेख गरेको रकम मध्ये कामको भार तथा आम्दानी अनुसार परामर्श सेवा प्रमुखबाट पारिश्रमिक तोकिएको छ।
- (८) कन्सल्टेन्सी सेवाबाट जगेडा हुन आएको रकमलाई विभिन्न अनुसन्धानमुलक कार्यक्रम, गुणस्तर वृद्धि, अन्य संस्थासंग सम्बन्ध, पाठ्यसामग्री उत्पादन, शिक्षक र कर्मचारी कल्याण, पत्र पत्रिका प्रकाशन तथा विज्ञापन, प्रयोगशाला एवम् वैज्ञानिक उपकरण खरीद जस्ता कार्यमा समितिको सिफारिशमा सम्बन्धित संकाय डीन र निर्देशकले विश्वविद्यालयको नियमावलीले व्यवस्था गरेको प्रक्रिया अपनाएर खर्च गर्न सकिनेछन्।

८. परामर्श सेवाको लागि आवश्यक कर्मचारी र विशेषज्ञको व्यवस्था

- (१) सम्बन्धित परामर्श सेवा दिनको लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था उपलब्ध भएसम्म सम्बन्धित महाविद्यालयमा कार्यरत कर्मचारी र शिक्षकहरूबाट नै व्यवस्था गरिने छ। तर महाविद्यालयको नियमित प्रशासनिक काम र पाठनपाठन कार्यमा बाधा हुने गरी परामर्श सेवामा कार्यरत शिक्षक र कर्मचारीहरूलाई खटाइने छैन।
- (२) कामको भार बढी भएमा स्विकृत प्रस्तावमा उल्लेखित बजेटबाट पारिश्रमिक पाउने गरी पुरा समय काम गर्ने कर्मचारी नियुक्त गर्नु पर्ने भएमा त्यस्तो दरवन्दी सम्बन्धित परामर्श सेवाको लागि समितिले अस्थायी रूपमा सृजना गरी परामर्श सेवा प्रमुखको सिफारीशमा सम्बन्धित संकाय डीनले नियुक्त गर्न सक्ने छ। तर डिन नरहने महाविद्यालयको हकमा भने सम्बन्धित महाविद्यालयको निर्देशकले गर्ने छ। यसरी नियुक्त गरिएको कर्मचारीहरू प्रति विश्वविद्यालयको कुनै पनि दायित्व हुनेछैन।
- (३) सम्बन्धित परामर्श सेवा दिनको लागि आवश्यक पर्ने टोली (Team) तयार गर्ने, टोली नेता (Team Leader) का साथै उनिहरूको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने काम परामर्श सेवा प्रमुखको सिफारीशमा सम्बन्धित संकाय डीनले गर्नेछ। तर डिन नरहने महाविद्यालयको हकमा भने सम्बन्धित महाविद्यालयको निर्देशकले गर्ने छ।
- (४) परामर्श सेवाका कर्मचारीको कार्य सन्तोषजनक नभएमा परामर्श सेवाबाट नीजलाई हटाउने अधिकार परामर्श सेवा प्रमुखको सिफारिसमा संकाय डिनले हटाउनेछ।

९. परामर्श सेवा शुल्क र शुल्कको बाँडफाँड

- (१) विज्ञान तथा प्रविधि संकायको इञ्जिनियरिङ्ग महाविद्यालयले निर्माण सम्बन्धी परामर्श सेवाको लागि सेवा शुल्क समितिले निर्णय गर्न सक्ने छ। उक्त शुल्क निर्धारण गर्दा कामको प्रकृति, लाग्न सक्ने समय, भार र आवश्यक विशेषज्ञ आदिलाई आधारमानी निम्न अनुसार तय गरिने छ:

परामर्श सेवा शुल्क (निर्माण लागतको प्रतिशतमा)

क्र.स	निर्माणको लागत इष्टीमेट (रु.)	प्रतिशत
१	दश लाख सम्म	७-९
२	पचास लाख सम्म	५-८
३	एक करोड सम्म	३.५-५
४	पाँच करोड सम्म	२-३.५
५	पाँच करोड भन्दा माथि	१.५-२

- (२) परामर्श सेवा शुल्कबाट प्राप्त रकमलाई कार्य विवरण अनुसार पुनः देहाय बमोजिम विभाजन गरी आवश्यक अनुसार अलग अलग व्यक्ति वा समूहद्वारा पनि गराउन सकिनेछः
- क) प्रारम्भिक डीजाइन र लागत इष्टीमेट १० प्रतिशत
 ख) विस्तृत डीजाइन, लागत इष्टीमेट, कन्ट्राक्ट डकुमेन्ट तथा टेन्डर डकुमेन्ट तयार गर्न र टेण्डर मूल्याङ्कन गर्न ४० देखि ६० प्रतिशत
 ग) पुरा समय कामको निरिक्षण गर्न (Construction Supervision), बील चेकिङ्ग एवं विल सिफारिस गर्न ३० प्रतिशत देखि ४५ प्रतिशत
- घ) जाँच पास तथा आयोजना पुरा भएको प्रतिवेदन (पिसीआर) तयार गर्न ५ प्रतिशत
 (३) विश्वविद्यालयका विभिन्न निकायहरू तथा महाविद्यालयहरूमा कम्प्युटर लगायत अन्य उपकरणको मरमत संभार, विजुली पानीको लागि आवश्यक भौतिक सुविधाको जडान एवम् मरमत संभार गरेवापतको शुल्क कार्यकारी परिषदले तोके अनुसार सम्बन्धित निकायले यस शाखालाई भुक्तानी दिनेछ ।
 (४) अन्य संकाय अन्तर्गतका महाविद्यालयहरूले परामर्श शुल्क स्वतन्त्र रूपमा निर्धारण गर्न पाउने छन् ।

१०. यो कार्यविधि लागू नहुने

यो कार्यविधि प्रारम्भ हुनु भन्दा अगाडि भएका निर्माण कार्यको परामर्श सेवाको लागि यो कार्यविधि लागू हुने छैन ।

११. कार्यविधि संशोधन

कार्यकारी परिषदले यो कार्यविधि संशोधन गर्न सक्नेछ । तर संशोधन गर्नुपूर्व सम्बन्धित डीन र स्कूल निर्देशकहरू मार्फत समितिको रायसुभाब लिन सक्नेछ ।

१२. बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार

यस कार्यविधि बमोजिम काम काज वा कारवाही गर्दा कुनै बाधा अड्काउ पर्न गएमा वा विवाद उठेमा ऐन तथा नियमावलीको प्रतिकूल नहुने गरी त्यस्ता बाधा अड्काउ फुकाउने तथा कार्यविधिको व्याख्या गर्ने अन्तिम अधिकार कार्यकारी परिषदलाई हुनेछ ।